

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL PSICHOLOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2024 m. gegužės 13 d. Nr. V-547
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 19 straipsnio 3 dalimi:

1. T v i r t i n u Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymą Nr. V-663 „Dėl Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

2.2. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. liepos 22 d. įsakymą Nr. ISAK-1549 „Dėl Mokyklos psichologo asistento pavyzdinio pareigybės aprašymo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

2.3. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. liepos 22 d. įsakymą Nr. ISAK-1548 „Dėl Mokyklos psichologo bendrųjų pareiginių nuostatų“ su visais pakeitimais ir papildymais;

2.4. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. liepos 21 d. įsakymą Nr. ISAK-1522 „Dėl Psichologų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

2.5. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. rugpjūčio 20 d. įsakymą Nr. ISAK-1303 „Dėl Savivaldybės pedagoginės psichologinės tarnybos psichologo pavyzdinio pareigybės aprašymo“.

3. N u s t a t a u, kad:

3.1. šis įsakymas, išskyrus 2.2 papunktį, įsigalioja 2024 m. rugsėjo 1 d.;

3.2. šio įsakymo 2.2 papunktis įsigalioja 2026 m. rugsėjo 1 d.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė, laikinai einanti
švietimo, mokslo ir sporto ministro pareigas

Monika Navickienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo
ir sporto ministro 2024 m. gegužės 13 d.
įsakymu Nr. V-547

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato psichologinės pagalbos (toliau – Pagalba) organizavimą ir koordinavimą mokyklose, mokyklos psichologo funkcijas.

2. Pagalba teikiama mokyklose, įgyvendinančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir (ar) vidurinio ugdymo programas, profesinio mokymo įstaigose, įgyvendinančiose pirminio profesinio mokymosi programas, pedagoginėse psichologinėse tarnybose, švietimo pagalbos tarnybose, joms teikiant pedagoginių psichologinių tarnybų paslaugas. Teikiant Pagalbą kitose įstaigose ar organizacijose, su kuriomis savivaldybės vykdomoji institucija ar mokykla yra sudariusi sutartį dėl Pagalbos teikimo, vadovaujamosi šiuo Aprašu. Pagalbos teikimo tvarką pedagoginėse psichologinėse tarnybose nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras Reikalavimų pedagoginių psichologinių tarnybų paslaugoms ir jų teikimo sąlygoms ir jų darbo organizavimo tvarkos apraše, suderinęs su sveikatos apsaugos ministru.

3. Pagalbos paskirtį apibrėžia Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas. Psichologų tiesioginį ir netiesioginį darbą su Pagalbos gavėjais, tiesioginio ir netiesioginio darbo proporcijas nustato Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas.

4. Pagalbos gavėjai – mokiniai. Teikiant Pagalbą, bendradarbiaujama su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais ir kitais švietimo pagalbos specialistais, Pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros, teisėtvarkos institucijomis ir kitomis įstaigomis bei organizacijomis.

5. Pagalba teikiama vadovaujantis Švietimo įstatymu, Psichologų profesinės etikos kodeksu, patvirtintu Lietuvos psichologų sąjungos suvažiavime 2017 m. gegužės 17 d., kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vaiko gerovės užtikrinimą, ir šiuo Aprašu.

6. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Švietimo įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS PAGALBOS MOKYKLOSE ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

7. Pagalbos teikimą savivaldybių mokyklose organizuoja ir koordinuoja savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, kitų mokyklų – savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, dalyvių susirinkimas (savininkas). Mokyklos vadovas atsako už Pagalbos prieinamumą ir jos teikimo organizavimą mokykloje, mokyklos psichologas – už teikiamos Pagalbos kokybę.

8. Pagalba mokykloje mokiniui teikiama, kai kreipiasi šie asmenys: pats mokinys, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai, kiti mokyklos darbuotojai. Mokyklos išipareigojimai užtikrinti Pagalbos teikimą bei mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) išipareigojimai užtikrinti mokinio dalyvavimą jam teikiant Pagalbą įteisinami mokymo sutartyje.

9. Pagalbą mokykloje teikia mokyklos psichologas, kurio kvalifikacija atitinka Švietimo įstatyme nustatytus kvalifikacinius reikalavimus. Pagalba mokykloje teikiama lietuvių kalba. Tautinių mažumų mokyklose arba mokyklose, kuriose mokymas organizuojamas tautinių mažumų kalba, Pagalba gali būti teikiama tautinės mažumos kalba.

10. Visu darbo krūviu mokykloje dirbančio mokyklos psichologo pareigybė nustatoma ne daugiau kaip 400 mokinių (esant galimybei ir atsižvelgiant į specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių dalį mokykloje – ir mažesniai mokinių skaičiui). Mokinys, turintis didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, prilyginamas dviem mokiniams.

11. Mokyklos psichologas, atsižvelgdamas į mokyklos vadovo ir (ar) pedagoginės psichologinės tarnybos vadovo mokiniams skirtos Pagalbos apimtį ir pateiktas rekomendacijas dėl Pagalbos mokiniams teikimo, nustato mokykloje teikiamos Pagalbos prioritetus, pagal galimybes pasirenka teikiamos Pagalbos būdą, formą ir trukmę. Pagalbą mokyklos psichologas teikia atsižvelgdamas į ugdymo(si) kontekstą, siekdamas pašalinti kliūtis, kurios trukdo mokiniui prisitaikyti prie mokyklos aplinkos ir veiksmingai ugdytis.

12. Pirmus metus pagal Švietimo įstatyme numatytą paskirtą Pagalbą teikiančią mokyklos psichologą kuruoja mokyklos ar tarnybos psichologas, turintis ne žemesnę kaip III kvalifikacinę kategoriją.

13. Pagalba mokykloje teikiama individualia ir grupine forma. Mokykloje psichologui suteikiama pastovi atskira darbo vieta, kurioje būtų rakinama spinta / seifas vertinimo instrumentams ir darbo dokumentams saugoti, ir turi būti sudarytos sąlygos individualiai ir grupinei Pagalbai teikti, užtikrinant konfidencialumą. Mokyklos psichologas aprūpinamas adaptuotais ir standartizuotais vaiko psichologinio vertinimo instrumentais ir kitomis būtinomis priemonėmis, atitinkančiomis darbo profilį.

14. Pagalba mokiniams mokykloje teikiama kontaktiniu būdu. Kai mokinys ugdomas šeimoje ar mokiniui yra paskirtas mokymasis namuose, Pagalba ar jos dalis gali būti jam teikiama nuotoliniu būdu. Per karantiną, esant ekstremaliai situacijai, atsitikus ekstremaliai įvykiui ar įvykiui (ekstremali temperatūra, gaisras, potvynis, pūga ir kt.), keliančiam pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei, arba kai mokinys dėl sudėtingos emocinės ar fizinės būklės negali nuosekliai dalyvauti kontaktiniame ugdymo procese (toliau – ypatingos aplinkybės), Pagalba mokiniams teikiama nuotoliniu ir (ar) kontaktiniu būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių pobūdį. Jei Pagalba mokiniams dėl objektyvių priežasčių neteikiama, pasibaigus ypatingų aplinkybių laikotarpiui, ypatingų aplinkybių laikotarpiu nesuteikta Pagalba turi būti kompensuojama nustatant veiklos prioritetines sritis, peržiūrint veiklų atlikimo laiką mokyklos nustatyta tvarka.

III SKYRIUS MOKYKLOS PSICHOLOGO FUNKCIJOS

15. Mokyklos psichologo tiesioginio darbo funkcijos:

15.1. atlikti mokinio Pagalbos ir (ar) ugdymosi poreikių vertinimą:

15.1.1. atlikti psichologinį mokinio vertinimą, nustatyti mokinio asmenybės ir ugdymosi galias, sunkumus ir problemas, susijusias su ugdymo(si) kontekstu;

15.1.2. dalyvauti vykdant pirminį ugdymosi poreikių įvertinimą ir (ar) teikti reikalingą informaciją dėl specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo;

15.2. konsultuoti Pagalbos gavėjus ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) ir (ar) vesti jiems užsiėmimus:

15.2.1. numatyti tiesioginio poveikio būdus mokiniui, turinčiam psichologinių ir (ar) ugdymosi problemų (taip pat ir smurtą patyrusiam bei smurtavusiam), ir taikyti psichologinio konsultavimo technikas;

15.2.2. konsultuoti mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) dėl mokinio psichologinių ir (ar) ugdymosi problemų, teikti jiems rekomendacijas;

15.2.3. šviesti mokinius, jų tėvus (globėjus, rūpintojus) vaiko raidos psichologijos, pedagoginės ir socialinės psichologijos, mokinių psichologinių problemų prevencijos klausimais;

15.3. vykdyti krizių intervenciją ir postvenciją, kartu su pedagoginių psichologinių tarnybų specialistais teikti Pagalbą mokiniams, siekiant veiksmingesnio mokinio grįžimo į jam įprastą gyvenimo, funkcionavimo lygį.

16. Mokyklos psichologo netiesioginio darbo funkcijos:

16.1. bendradarbiauti dėl psichologinių problemų prevencijos įgyvendinimo mokykloje su už prevencinę veiklą mokykloje atsakingais darbuotojais, kitais švietimo pagalbos specialistais bei kitomis psichologinių problemų prevenciją vykdančiomis įstaigomis bei organizacijomis:

16.1.1. padėti mokyklos vadovui įvertinti psichologinių problemų prevencijos poreikį atliekant mokyklos bendruomenės grupių tyrimą;

16.1.2. padėti rengti prevencines priemones, parinkti ir mokyklos vadovui pasiūlyti prevencines programas, kurios gali būti įgyvendinamos mokykloje identifikavus psichologines problemas ir priėmus sprendimus;

16.1.3. bendradarbiauti dėl prevencinių priemonių ir prevencinių programų, susijusių su psichikos sveikata, įgyvendinimo mokykloje;

16.2. bendradarbiauti, šviesti, teikti rekomendacijas dėl mokinių psichologinių ir (ar) ugdymosi problemų mokyklos mokytojams ir kitiems su mokinio ugdymu ir (ar) švietimo pagalba susijusiems asmenims mokykloje ir / ar už mokyklos ribų;

16.3. teikti ir gauti informaciją apie mokinius, turinčius psichologinių, asmenybės ir (ar) ugdymo problemų, suinteresuotiems asmenims / iš suinteresuotų asmenų ar sveikatos priežiūros įstaigoms bei kitoms institucijoms / iš šių institucijų teisės aktų nustatyta tvarka;

16.4. dalyvauti mokyklai atliekant aktualius tyrimus;

16.5. dalyvauti mokyklos vaiko gerovės komisijos veikloje, kitose darbo grupėse, susijusiose su psichologo funkcijomis;

16.6. tobulinti profesines kompetencijas, reikalingas mokyklos psichologo funkcijoms atlikti;

16.7. tvarkyti ir pildyti mokyklos nustatyta tvarka Pagalbos gavėjų žurnalą;

16.8. pagal kompetenciją kartu su mokytojais ir kitais švietimo pagalbos specialistais rengti ir įgyvendinti individualaus ugdymo plano mokiniui Pagalbos dalį;

16.9. rinkti, analizuoti ir profesiniais tikslais naudoti informaciją, reikalingą Pagalbai mokiniams teikti;

16.10. dalyvauti formuojant teigiamą mokyklos bendruomenės požiūrį į įtrauktį, padėti geriau pažinti mokinių įvairovę ir jų poreikius;

16.11. vykdyti kitus mokyklos vadovo nenuolatinio pobūdžio pavedimus, susijusius su mokyklos psichologo veikla.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Pagalba turi būti derinama su mokymosi pagalba, specialiąja pedagogine pagalba, socialine pedagogine ir (ar) specialiąja pagalba.

18. Jei mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) nebendradarbiauja su mokykla dėl mokiniui reikalingos Pagalbos užtikrinimo ir pritaikius visas motyvavimo ir kitas mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) skirtas priemones situacija dėl Pagalbos mokiniui užtikrinimo nesikeičia, mokyklos vadovas informuoja Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar jos įgaliotą teritorinį skyrių dėl vaiko teisių užtikrinimo ir jo teisėtų interesų gauti reikalingą Pagalbą.

19. Teikiant Pagalbą, asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, duomenų valdytojų patvirtintais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų tvarkymą ir teisinę apsaugą. Asmens duomenų tvarkymo tikslas – Pagalbos organizavimo ir koordinavimo procedūrų užtikrinimas. Duomenų subjektų teisės įgyvendinamos Bendrojo duomenų apsaugos reglamento ir duomenų valdytojų, į kuriuos kreipiamasi dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, nustatyta tvarka.

20. Pagalbos teikimą mokykloje reglamentuojantys dokumentai yra mokyklos dokumentacijos plano dalis, jie tvarkomi, įrašomi į apskaitą ir saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų

įstatymo ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatyta tvarka. Kiti dokumentai apie Pagalbos gavėjus, jų problemų turinį ir teiktą Pagalbą laikomi konfidencialiais. Mokyklos psichologas atsako už tinkamą šių dokumentų tvarkymą, saugojimą ir sunaikinimą teisės aktų nustatyta tvarka.
